

El Charly ha tocat l'acordió a Maçaners

12 de juliol. La pluja, aquesta tarda, ha fet desmuntar precipitadament les parades de la plaça de Maçaners (no "Massanés", com llegim en alguns papers impresos, sinó amb *ce* trencada i *rs* final, si us plau, com figura al *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*). A Maçaners, doncs, el xàfec ha fet desmuntar en un moment les parades de la mostra de productes artesans de la Trobada d'Acordionistes. Adéu exposicions de cistelles i acordionats diatònics i violins; només han quedat en peu la dels formatges i la dels xurros.

Davant del diluvi, Cal Tahona ha estat el refugi escollit per la majoria. El bar, on poc abans m'havia estat possible de prendre un cafè tot llegint tranquil·lament *La Vanguardia*, s'ha anat omplint d'un brogit creixent fins que de cop s'ha sentit el so d'una harmònica, l'harmònica del Josep M. Berenguer, *Charly*, càmera de TV3 que fora de servei i per iniciativa pròpia enregistra les festes de la comarca, des de la Patum fins a l'aplec gairebé anònim, i passa desinteressadament el seu treball al Canal Taronja perquè tots en puguem gaudir. Després de l'harmònica, el *Charly* ha aparegut amb un acordió, de fet també podia haver sortit amb la trompeta o el violí que duia al cotxe, però no ho ha fet. En un no-res ja havia dos o tres acordionats més a la sala, el bar de Cal Tahona, on s'apleguen boletaires matiners, cansats ciclistes i veïns del llogarret a fer-la petar. Però aquesta tarda els ritmes i les melodies han posat a l'ambient un aire despreocupat i festiu... malgrat la inclemència del temps de fora, amb els núvols fent com una cortina transitòria que cobria ara sí ara no la imatge del Pedraforca mentre les gotellades intermitents d'intensitat desigual regaven el paisatge.

El Charly amb el seu acordió a cal Tahona. FOTO: BNG.

...He arribat a casa just en el moment que per la televisió comarcal, CanalTaronja, passaven les notícies de la setmana. La primera que he vist ha estat l'ordenació de diaca del Raül Tollar, de Puig-reig, a la catedral de Solsona. L'enregistrament era del *Charly*, que demà, segurament, veuré captant imatges de les Festes del Segar i el Batre d'Avià a l'era de Santa Maria...

Segant el blat moll a Avià

13 de juliol. A les vuit de matí s'han iniciat les Festes del Segar i el Batre amb la missa dels segadors oficiada per mossèn Ramon Viladés a l'església romànica de Santa Maria d'Avià. Després, a

l'era, hi ha començat a haver moviment. Al camp del davant de l'església, les ondulacions de palla deixen testimoni de la sega mecànica; la filera de cotxes dibuixa una línia que separa el rostoll del arbres. Les parades s'han anat organitzant mentre els segadors feien el primer mos; entre ells, uns dels participants en el programa "La masia", de TV3. I com cada any, el Pep Graus ha encetat els comentaris per la megafonia mentre els cavalls emprenien el moviment giratori sobre les garbes desfetes formant un cercle fins que, al cap de poc, els animals han deixat lloc als segadors per a la imatge de rigor —hi havia més fotògrafs que pagesos— sota l'organització del locutor: els homes (i alguna dona) de la càmera al cantó de Santa Maria i els homes del volant (i la regidora de cultura, M. de Agua Cortés) a l'altra banda.

Han anat arribant més gent. Mirant les parades hi havia l'enginyer agrícola Fèlix Pi, a qui es deu la primera idea i organització de la festa, ara ja fa vint anys. Sense que sortís el sol ni plogués, ha vingut el carro i jo me n'he anat a comprar el diari. A l'era de Santa Maria han quedat les puntaires, els de les parades, els segadors, els que batien a l'era amb els animals, els fotògrafs, els badocs i el Pep Graus interpretant cadascú la part pertinent del ritu-

Ondulacions de palla a Santa Maria d'Avià.

al que recupera, de forma festiva, una de les feines més característiques de quan la gent d'aquest país vivia de l'agricultura. Però la pagesia no és només una activitat de passat. Gràcies als que encara queden tenim els pobles envoltats de camps com un jardí, llaurats quan toca, verds a la primavera i rossos a l'estiu.

L'aigua de Torrentsenta

20 de juliol. Fa anys que es parla de la planta embotelladora de l'aigua de Torrentsenta, a Gósol. L'empresa que hi està interessada és Cobega, que aquí actuaria a través de la seva filial Roalba. El producte final es comercialitzaria amb el nom 'Aigua de les Valls del Cadí'. Cobega, creada a principis de la dècada dels cinquanta del segle passat, i amb seu social a Barcelona, és la concessionària de la Coca-cola per a Catalunya, Andorra, Aragó, les Illes Balears i Canàries.

M'expliquen en una conversa a Gósol que el tema està com segueix: l'expedient encallat en algun despatx, interès per desencallar-lo i gestions recents davant la Generalitat. Qui ha fet les gestions? Em diuen que dos polítics importants, de llarga trajectòria municipal socialista...

He abandonat la conversa perquè havia d'omplir unes quantes garrafes a Torrentsenta i m'han vingut unes ganes imperioses de beure un glop d'aquella aigua tan fresca. Aquests dies, el paisatge de Torrentsenta es veu de lluny pintat de coloraines. De més a prop s'endevina que són tendes; en arribar-hi, la novetat és el formigueig de les colònies infantils, aquí un grupet, allà uns altres banyant-se, més avall de la carretera tres que puguen amb un pam de llengua. Sembla que el paisatge de Torrentsenta, tan immòbil durant tot l'any, per uns dies s'ha despertat de la solitària letargia.

De Semir parlant d'estels a S. Jaume de Frontanyà. FOTO: BNG.

Els estels del Vladimir de Semir a Sant Jaume de Frontanyà

10 d'agost. Vladimir de Semir va parlar ahir, i seguirà fent-ho avui al vespre, dels estels. La primera part, sobre l'interessant programa informàtic *Stellarium*, va ser a la biblioteca de Sant Jaume de Frontanyà. El curs va seguir –massa tard per als no residents– a les onze de la nit amb una observació des del turonet de darrere l'abús del monestir. Mirar el cel nocturn amb les llums del poble apagades devia fer el seu efecte.

Cinc anys sense el bisbe Deig

12 d'agost. Fa cinc anys que va morir el bisbe Deig. Qui se n'ha recordat? No hem vist cap paper que en parlés. Només el full *Arxiprestat al dia*. Pla d'Urgell, núm. 162, agost del 2008, hi dedica unes ratlles: «(...) l'estil i l'obra del bisbe Antoni que va aportar il·lusió en la grisor del nostre viure eclesial i social, que va esdevenir mediàtic sense pretendre-ho i va ser una veu escoltada per molts, i que, malgrat incomodar a altres, no va defallir en les seves fidelitats. Que la llosa de silenci, tàcitament imposada, i el volgut afany d'esborrar i d'extrafer la seva memòria, trobin en nosaltres el contrapunt necessari per vindicar l'home, el bisbe, el patriota».

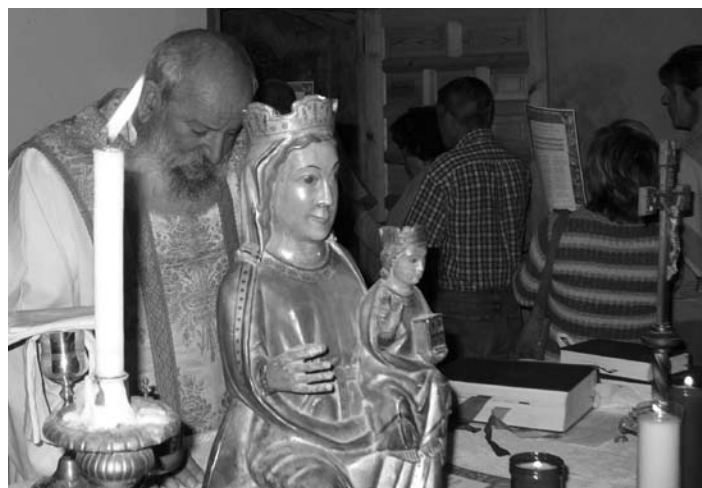
Els pasdobles de Gósol

16 d'agost. De festes majors n'hi ha moltes, però la de Gósol llueix amb llum pròpia. Sobre la d'aquest any, aquí van unes notes insignificants.

1. L'amenaça de pluja va motivar el canvi d'escenari i una mica d'endarreriment a l'hora de l'inci del concert de *Les Violines*. Molt públic entusiasta. A destacar, les peces del Ferrer de Tuixent, a qui les noies consideren el seu mestre.

2. Sembla que entre els bars i fondes s'hi respira un cert ambient de crisi: no hi ha tanta gent com els anys anteriors. Queixes dels ramaders pels preu escanyat dels vedells. «Ara ja hi perdem;

La Mare de Déu de Gresolet amb Mn. Angerill darrere. FOTO: BNG.

si no se soluciona, haurem de treure'ns les vaques».

3. Molta gent a la Missa Major. Pregàries a càrrec de mossèn Ballarín. I entre pregària i pregària, els comentaris. «La política separa, la festa Major uneix». «Preguem pel nostre rector: que Déu ens el conservi, però no ens l'augmenti». Al final, cant dels *Goigs*, amb lletra de Mn. Pere Ribot, música de Mn. Ballarà i dibuixos del gravador Antoni Gelabert.

4. Passen de les sis de la tarda i diguem que la plaça està plena. Sona *El gato montés*. No és una plaça de toros, és la plaça de Gósol presidida per la font de la *Dona dels plans* de Picasso. No surt cap brau sinó els dansaires del popular *Ball de les coces*. Després entren els nans, i els gegants que volten al so de *Islas Canarias*.

Saldes ha crescut, bé o malament

26 d'agost. Festa Major a Saldes en honor a Santa Severina, venerada a la localitat des de que, allà cap al 1700, un capellà de Bagà va lliurar-ne a la parròquia de Sant Martí unes relíquies. La imatge històrica va desaparèixer durant els desordres del 1936-39 i l'actual fou encarregada a Olot: porta corona, tot i no haver-hi constància que fos reina, i la palma del martiri.

Ha predicat mossèn Ramon M. Angerill glossant la digna d'imitar senzillesa de la santa patrona que ni surt al calendari. En un moment donat ha fet una breu referència al passat agrícola i miner i als darrers canvis urbanístics:

«S'han fet moltes cases i el poble ha crescut, bé o malament» (la citació és de memòria). En sortir de missa, els gegants i els nans han ballat fins a la plaça sota la mirada del Pedraforca emboirat.

L'aplec de Gresolet

8 de setembre. Aprofitant l'aplec de Gresolet han estat beneïdes dues imatges de la marededéu, una al cambril i l'altra en una cova propera al santuari. L'original és custodiada a l'església parroquial de Saldes i portada al seu lloc originari només el dia de la festa. Gresolet –l'edifici– està positivament malmès des de la guerra civil i necessita una restauració a fons i altres millores, com l'electrificació.

Avui també baixen les vaques de Saldes que durant els mesos d'estiu han pasturat a les Costes i durant uns dies senyoregen els verds prats de la vall omplint l'aire de l'alegre dringar d'esquelles. Comento a un del país que em sembla veure-hi menys bestiar que altres anys i m'explica que han baixat prop de dos-cents caps, però una quantitat semblant s'ha quedat a les Costes: «El (aquí va al nom d'un ramader) va a la seva».

Ni un bolet, malgrat el que deia algun diari. «Encara ha de ploure i falten uns quants dies» explica un entès. Un pagès vell recorda que per la guerra –ell tenia set anys– van obligar els homes de Saldes a cremar l'altar barroc d'aquest santuari. «Si no hi anaven, els mataven». També parla les processons que hi feien de Saldes, Gósol i Gisclareny. «Era un altre temps; totes anaven a parar a Gresolet». Una mica més enllà el tema és l'aigua de Gósol. «Allò que deia el diari de dissabte passat és somiar. Amb l'actual situació econòmica no hi ha cap empresa que estigui disposada a fer la planta embotelladora de Torrentsenta». Un escampall de taules parades i esporàdics focs fan pensar que tota aquesta gent aviat s'aplicarà a les particulars activitats gastronòmiques i durant una estoneta només les esquelles tornaran a omplir de música el silenci de la vall.

Benigne Rafart Canals